

خاطره شب یلدا

در قدیم کرسی های آتشی وجود داشت اما کرسی های فعلی با برق گرم می شود که به هیچ عنوان کیفیت گرمای آتش را ندارد. هرچند در گذشته خانه ها گلی بود و کوچه ها باریک اما دل ها شادتر بود و غصه ها کم. از تحملات و تشریفات فعلی و چشم و همچشمی ها خبری نبود دوست داشتن ها واقعی بود اما حالا دوستی های واقعی رنگ باخته است. در گذشته ها در هر خانه ای یک تا چند گوسفند را پروار و گوشت مورد نیاز سالانه خود را از همین پروارها تأمین می کردند اما حتما یکی از این گوسفند های پرواری اختصاص به شب چله داشت که این گوسفند پرواری را عصر روز ۳۰ آذر سر می پریدند.

شب چله فرصتی برای جمع شدن دور هم و بهره برداری از مصاحبت با بزرگترها و به خصوص پدر بزرگ ها و مادر بزرگ ها است یکی دیگر از سنت هایی که در خطه خراسان جنوبی وجود دارد این است که خانواده داماد برای عروشان شب چلگی می برند که معمولا شامل هندوانه، انار، پرتقال و چند میوه دیگر است و برخی ها هم براساس بضاعتشان ترجیح می دهند یک الگو یا انگشتر طلا هم در شب چله به عروشان هدیه کنند.

کف زدن هم یکی دیگر از مراسم شب چله و ویژه خراسان جنوبی است که خانواده ها با استفاده از بیخ (چوبک) کف می زنند و با اضافه کردن شیره انگور ویا شکر که طعم خاصی به خود می گیرد برچسب شادای شب چله و دورهم بودن می افزایند و این کف ها را با همدیگر میل می کنند البته بعضی از جوان ترها برای مزاح و شادی بیشتر، دست ها را پنهانی بر از کف بیخ می کنند و به صورت دیگران می مالند که این کارخنده حاضرین را در پی دارد.

های دور مرسوم بوده و هست. اگرچه رسم و رسوم قدیم با حالا تفاوت کرده است اما بسیاری از آنها منسوخ نشده است و در بین مردم رواج دارد. فلسفه اصلی چراغو در فردوس به جای آوردن صله رحم به عنوان یک سنت حسنه و مورد تأکید اسلام است و در بین فامیل و به تناسب بین همسایه ها مرسوم است. تفاوتی که در چراغونی های قدیم با شب نشینی های فعلی وجود دارد این است که در گذشته الزامی برای خبر دادن قبلی نبود و حتی سرزده و بدون اطلاع قبلی به چراغونی همدیگر می رفتند اما حالا تقریبا می توان گفت که رفتن به چراغونی به طور سرزده امکان پذیر نیست و باید حتما اطلاع داده شود اما در گذشته چون تقریبا همه مردم وضع مشابهی داشتند و میوه ای هم در کار نبود مثلا در فصل پاییز و زمستان با چای، انار، هندوانه، کشته زردالو، جوزقند (برکه شفتالو) کشته انجیر و تخم هندوانه هایی که خودشان تفت می دادند پذیرایی می کردند اما حالا با پرتقال، نارنگی، هندوانه و آجیل های جورواجور و چندین نوع میوه دیگر پذیرایی می کنند.

با کمال - شب نشینی از دیر باز در خطه خراسان جنوبی و در بین مردم از جایگاه خاصی برخوردار بوده است. در گذشته های نه چندان دور که قطار توسعه خود را به جمع مردم نرسانده بود و با زندگی آن ها چندان عجین نشده بود، زندگی ها و رفت آمدهای مردمی رنگ و بویی دیگر داشت و به نوعی اکثر دیدارها در پایان به خاطره ای تبدیل می شد که هنوز هم بسیاری از موسپید کرده ها از آن یاد می کنند. اما از آن زمان تا حالا تغییرات بسیار بوده است و از برخی مراسم ها دیگر چیزی باقی نمانده و یا اگر هست بسیار کمرنگ شده است. در این بین شب یلدا و یا به اصطلاح مردمی تر شب چله هر چند به خود تغییراتی دیده اما همچنان پا بر جاست. این شب در خراسان جنوبی هم مانند دیگر نقاط کشور وجود دارد و در هر نقطه با مراسم مختلف از جمله کف زنی، چراغو، شب چله ای و... همراه است. چراغو که در زمان فعلی از آن به شب نشینی یاد می کنند در فردوس از گذشته

عکس ها از رضایی

